

sto sanidi

[Αρχική](#)[Κριτικές](#)[Συνεντεύξεις](#)[Άρθρα](#)

Σάββατο, 8 Απριλίου 2017

"Δε σε ξέχασα ποτέ"

ΚΡΙΤΙΚΗ της Βικτωρίας Ιωσηφίδου

Ο Ιντό, είναι ο εγγονός, μετανάστης τρίτης γενιάς, που μόλις επέστρεψε από την Αμερική σε ταξίδι αστραπή για μια οικογενειακή συνάντηση. Η Ζάνα, είναι η γιαγιά του, που εδώ και χρόνια έχει γυρίσει στη Θεσσαλονίκη από την ξενιτειά.

Η Ζάνα, γυναίκα πληθωρική και συνάμα τρυφερή, αντιμετωπίζει με λατρεία τον νεοαφηχθέντα εγγονό, του μιλά ασταμάτητα, ενώ σε στιγμές συγκίνησης και έντονων συναισθημάτων δεν μπορεί παρά να εκφράζεται μόνο στα σεφαραδίτικα, τη μητρική της γλώσσα· τραγουδίστρια άλλοτε στην Αμερική, θυμάται τα παλιά και ξεδίνει συχνά πυκνά, τραγουδώντας πάντα σε σεφαραδίτικη διάλεκτο.

Η συνάντησή τους γίνεται η αφορμή για αναμνήσεις, αφηγήσεις, συζητήσεις και τραγούδια μπόλικά. Μέσα από αυτές τις αφηγήσεις μια λυπητερή ιστορία αγάπης αναδύεται, ιστορία ανεκπλήρωτου έρωτα με τον Γκάμπι, την οποία στιγματίζει ένας αποχαιρετισμός και την συντηρούν αναπάντητα γράμματα, ιστορία που φαίνεται να αποτελεί τον κορμό όλου του έργου.

Κι όλα αυτά γίνονται αφορμή για αναδρομές στην πικρή μοίρα των Σεφαραδίων, των Ισπανοεβραίων της Θεσσαλονίκης, που αποτελούσαν πριν από έναν περίπου αιώνα τον μισό πληθυσμό της πόλης, όμως εξαφανίστηκαν σχεδόν, καθώς εξοντώθηκαν κατά χιλιάδες από τους Ναζί. Με πολύ λιτό και διακριτικό λόγο, χωρίς τίποτε πομπώδες και βαρύγδουπο και χωρίς περιπτώσεις συναισθηματισμούς, με ένα κείμενο δοσμένο με χιούμορ και τρυφερότητα φαίνεται πώς ο συγγραφέας θέλει να αποτίσει ένα φόρο τιμής στους χιλιάδες πατριώτες του Ισπανοεβραίου της Θεσσαλονίκης, που χάθηκαν για πάντα, αλλάζοντας ριζικά τη φυσιογνωμία της πόλης.

Όμως, ίσως τίποτε δεν είναι πραγματικά τόσο απλό σ' αυτό το έργο. Πίσω από την επιφανειακή ανάγνωση μιας ιστορίας αγάπης και κάποιων αναφορών στην ιστορία και την τραγική μοίρα των Εβραίων, ο συγγραφέας - πιστεύουμε - επιδιώκει να εκφράσει και με περισσότερο υπόγειο τρόπο, έμμεσα, τα βαθύτερα συναισθήματά του.

«Δε σε ξέχασα ποτέ», καλέ μου Γκάμπι. «Δε σε ξέχασα ποτέ», αγαπημένη μου Θεσσαλονίκη, όσο ήμουν στην ξενιτειά αναφωνεί η Ζάνα. «Δε σε ξέχασα ποτέ». ΟΜΩΣ ΕΣΥ ΜΗΠΩΣ ΜΕ ΞΕΧΑΣΕΣ; Θα μπορούσε να υπονοήσει. Ο Λέων Ναρ λέγοντας «Δε σε ξέχασα ποτέ», δηλώνει μάλλον το αντίθετο. Ο τίτλος από μόνος του αγγίζει την ειρωνεία, σε μια υπόθεση που καίει. Ο τίτλος από μόνος του αποτελεί μια έκκληση για μνήμη. Πόσοι άραγε θυμούνται; Πόσοι άραγε γνωρίζουν την ιστορία αυτής της πόλης και τα όσα τραγικά έχουν συμβεί;

Πληροφορίες

Βικτωρία Ιωσηφίδου

[Προβολή πλήρους προφίλ](#)

Αρχειοθήκη ιστολογίου

▼ 2017 (9)

▼ Απριλίου (9)

"Δε σε ξέχασα ποτέ"

"Ανεμοδαρμένα ύψη"

"Γκιακ"

"Το τρίτο στεφάνι"

"Απομνημόνευμα του Μακρυγιάννη"

"Το όνειρο ενός γελοίου"

"Αναφορά στο Γκρέκο"

"Los topografos"

"Θα πεθάνω αν πεθάνεις"

Η σκηνή της κινηματογράφησης, που είναι αναπάντεχα ξεκαρδιστική, θα φάνταζε κάπως παράταιρη αν δεν είχε να δηλώσει κάτι περισσότερο- μάλλον δεν πρέπει να αναγνωστεί μόνο ως τρόπος για να σπάσει το βάρος από κάποιες δυσάρεστες αναμνήσεις- ίσως είναι εντελώς συμβολική, κάτι πολύ βαθύτερο. Πόσο εύκολα γελάμε!! Πόσο εύκολα ξεχνάμε!! Η σκηνή αυτή, είναι ίσως μια καταγγελία στον κινηματογραφικό φακό, που πολύ λίγο ασχολήθηκε με την υπόθεση των Ισπανοεβραίων της Θεσσαλονίκης, που δεν της έδωσε ποτέ αρκετή σημασία.

Ακόμη και το απλό σκηνικό, ένα γραφείο, φτωχικό και γδαρμένο παραπέμπει ίσως στη φτωχή μας μνήμη. Οι καρέκλες φθαρμένες, ξεφτισμένες, σαν τη μνήμη που ξεφτισε.

Η εστίαση στα τραγούδια σε σεφαραδίτικη γλώσσα, κάποια από τα οποία γνωστά επίσης και στη γλώσσα μας, φέρνει δάκρυα στα μάτια αυτών που από μικροί άκουγαν τους γονείς τους να τα τραγουδούν. Το ίδιο και οι συνεχόμενες ατάκες της Ζάνας στα σεφαραδίτικα. Και σίγουρα, αυτή η επιμονή της χρήσης της γλώσσας αποτελεί άλλη μια πηγή πένθους, για τη γλώσσα των προγόνων που χάνεται και κανείς δεν κάνει κάτι.

Και η τελευταία φράση του κειμένου, εντελώς μεταφορικά, σε όλα αυτά παραπέμπει μάλλον, σε όλα αυτά που αποσιωπούνται και ξεχνιούνται. «Γιατί δεν ακούγεται;»

Αυθόρμητα, έκανα κι εγώ μια αναγωγή στη δική μου καταγωγή, από τον Πόντο και στις ιστορίες που έλεγε ο παππούς μου -που έχασε όλα του τα αδέρφια- για τη γενοκτονία και τον ξεριζωμό- στα ποντιακά τραγούδια, που άκουγα να τραγουδιούνται πάντοτε με τη συνοδεία της λύρας σε σπίτια συγγενών στα παρακάθια- στην ποντιακή γλώσσα, που μιλούσαν οι παππούδες μου μεταξύ τους και στην οποία οι γιαγιάδες της γειτονιάς διηγούνταν απίστευτες ιστορίες για τις πατρίδες. Η ιστορία βλέπεις επαναλαμβάνεται...

Οι ερμηνείες της παράστασης ήταν εξαιρετικές- η Ζάνα (Σοφία Καλεμκερίδου), μας αγγίζει με το μπρίο, τον αυθορμητισμό και την απλότητά της, ενώ, ο όλο έξαψη και ενθουσιασμό αν και μεσήλικας πια Ίντο (Γιάννης Χαρίσης) ξαναγίνεται στ' αλήθεια παιδί κοντά στη γιαγιά του. Αξίζει να αναφέρουμε και τους καλούς μουσικούς, Στέλλα Καμπουρίδου (καβάλ), Γιώργο Μιναχίδη (κανονάκι) και Ηλία Σαρηγιαννίδη (πολίτικο λαούτο), που όχι μόνο συνοδεύουν τα τραγούδια αλλά και λαμβάνουν επίσης μέρος στην παράσταση.

Η ιστορία αγάπης ήταν σίγουρα ένα πρόσχημα. Μέσα από αυτή, ο Λέων Ναρ επιχειρεί να ξύσει μια πληγή που πονάει. Και τόσο με άμεσο όσο και με έμμεσο τρόπο ανακινεί ένα παραμελημένο ζήτημα, για τους πατριώτες του, ένα κομμάτι αυτής της πόλης, που έσβησε για πάντα, σαν ένα τίποτα, αλλά και γενικότερα το θέμα της προσφυγιάς, και μας προκαλεί να μην εφησυχάζουμε στη λήθη, γιατί κανείς ποτέ δεν ξέρει πότε μπορεί να έρθει κι η δική του η σειρά. Όπως όμως αναδύεται από όλο το αληθινά ανθρώπινο κείμενό του, ευτυχώς, παρακαταθήκη για όλους μας δεν παύουν να παραμένουν οι ανθρώπινες σχέσεις, το γέλιο, το τραγούδι, η αγάπη!

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ: Κυριακή 9/ 4/ 2017, 19:00 μ.μ., Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

5/ 5/ 2017, Ιωάννινα

17,18,19, 20, 21/ 5/ 2017, Μικρό Θέατρο Μονής Λαζαριστών

Αναρτήθηκε από **Βικτωρία Ιωσηφίδου** στις 11:58 μ.μ.

Προτείνεται το στο Google

Ετικέτες **Κριτικές**

Δεν υπάρχουν σχόλια:

Δημοσίευση σχολίου

Πληκτρολογήστε το σχόλιό σας...

Υποβολή σχολίου ως: **Unknown (Google+)**

Αποσύνδεση

Δημοσίευση

Προεπισκόπηση

☐ Να λαμβάνω ειδοποιήσεις

[Αρχική σελίδα](#)

[Παλαιότερη Ανάρτηση](#)

Εγγραφή σε: [Σχόλια ανάρτησης \(Atom\)](#)

Θέμα Απλό. Εικόνες θέματος από [sebastian-julian](#). Από το [Blogger](#).